EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.12.2020
COM(2020) 804 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva z roku 2020

o provádění nástrojů Evropské unie pro financování vnější činnosti v roce 2019

{SWD(2020) 336 final}

Obsah

Plnění globálních závazků 1
EU: silný hráč na celosvětové scéně 1
Humanitární pomoc 2
Provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 2
Celosvětové priority 3
Zelená dohoda 3
Aliance pro udržitelný růst 4
Lidský rozvoj 5
Partnerství v oblasti migrace 5
Mír a bezpečnost 6
Lidská práva, demokracie, základní hodnoty 6
Technologie a inovace 7
Celosvětová působnost 7
Afrika 7
Asie, Střední Asie a Tichomoří 8
Region zemí procesu rozšíření 9
Evropské sousedství 9
Latinská Amerika a Karibik 10
Oblast Blízkého východu a Perského zálivu 11

Plnění globálních závazků

V roce 2019 přetrvávala geopolitická nestabilita, Evropská unie však nadále usilovala o zajištění mírumilovnějšího, spravedlivějšího a bohatšího světa. Naše planeta a její národy procházejí rychlou změnou a zažívají otřesy v oblasti životního prostředí a politiky a technologický převrat.

V tomto stále neklidnějším světě přichází EU s komplexní reakcí, přičemž využívá celou šíři svých politik a nástrojů, ať už jsou diplomatického či finančního charakteru, souvisejí s bezpečností či obchodem nebo mají podobu opatření zaměřených na udržitelný rozvoj nebo humanitární pomoci. V průběhu roku 2019 EU pokračovala ve své práci na reformě mnohostranného systému a na zachování svého celosvětového vedoucího postavení ve vztahu k současným i budoucím výzvám; posílila také svoji spolupráci a partnerství s regionálními organizacemi, které jsou nezbytné k zajištění celosvětového udržitelného rozvoje, respektu k lidským právům a účinné mezinárodní spolupráce.

Tato zpráva nastiňuje klíčové aspekty finanční podpory EU pro mezinárodní spolupráci a rozvoj, humanitární pomoc, zahraniční politiku a rozšíření v průběhu roku 2019[1]. Ukazuje, jak největší obchodní blok na světě a největší zdroj oficiální rozvojové pomoci pomáhá zlepšit životy milionů lidí ve více než 120 zemích světa, bojuje proti nerovnosti, přijímá za svůj lidský rozvoj, umožňuje mladým lidem naplnit jejich potenciál a podporuje spravedlivý a udržitelný růst i společnosti po celém světě.

Během roku 2019 investovala EU a její členské státy 75,2 miliardy EUR do oficiální rozvojové pomoci – 55,2 % celkové globální pomoci[2].

EU: silný hráč na celosvětové scéně

Díky své globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky[3] může EU při řešení složitých globálních výzev jednat kolektivně. Ve snaze o naplnění pěti původních priorit strategie[4] EU v roce 2019 v partnerství s regionálními organizacemi nadále prosazovala světový řád založený na mezinárodním právu, jehož jádrem je Organizace spojených národů. Průlomové třístranné partnerství mezi Africkou unií, EU a OSN připravilo cestu pro bližší spolupráci na širším mírovém a bezpečnostním programu, zatímco podpora společných sil skupiny G5 Sahel ukázala, že je důležité investovat do regionálních bezpečnostních partnerství.

EU v roce 2019 zachovávala komplexní přístup ke konfliktům a bezpečnostním krizím prostřednictvím intervencí v rámci nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru[5] a prostřednictvím akcí společné zahraniční a bezpečnostní politiky po celém světě. Tyto akce se týkaly velkých krizí v zemích, jako je Afghánistán, Středoafrická republika, Demokratická republika Kongo, Irák, Libanon, Libye, Mali, Nigérie, Pákistán, Somálsko, Jižní Súdán, Súdán, Sýrie, Turecko, Ukrajina, Venezuela a Jemen.

EU je jedním z mála aktérů s globální přítomností a komplexním souborem politických nástrojů a přebírá větší odpovědnost za svou obranu i za pomoc partnerům v oblasti míru a bezpečnosti.

[1] Podrobnosti viz pracovní dokument útvarů Komise připojený k této výroční zprávě, část I, Úvod.
[2] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_20_674
[3] https://eeas.europa.eu/topics/eu-global-strategy/17304/global-strategy-european-unions-foreign-and-security-policy_en
[4] Bezpečnost a obrana, odolnost, integrovaný přístup, provázanost vnitřních a vnějších vztahů a regionální a tematické strategie.
[5] https://ec.europa.eu/fpi/news/eu%E2%80%99s-instrument-contributing-stability-and-peace-icsp_en

Pokrok dosažený z hlediska koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany[6], útvaru schopnosti vojenského plánování a vedení[7], Evropského programu rozvoje obranného průmyslu, společného prohlášení EU a NATO[8] a stálé strukturované spolupráce[9] představuje významný a historický úspěch. V rámci sady nástrojů zahraniční politiky EU pokračovalo úsilí v oblasti budování institucí, včetně nástrojů technické pomoci, výměny informací a twinningu, zaměřené na podporu reforem a prosazování strategických politik EU v partnerských zemích.

EU coby největší světový obchodní blok a zdroj zahraniční pomoci nadále spolupracuje s mezinárodními partnery na podpoře svobodného a spravedlivého mezinárodního obchodního systému, mimo jiné prostřednictvím reformy Světové obchodní organizace.

Humanitární pomoc

V roce 2019 byly humanitární potřeby i nadále rekordně vysoké kvůli složitým krizím, které často vedly k masovému vysídlení lidí, a dále kvůli přírodním katastrofám a epidemiím. EU zůstala předním humanitárním dárcem a mobilizovala 2,4 miliardy EUR na pomoc milionům lidí ve více než 80 zemích.

Značná část humanitární pomoci EU pomohla lidem postiženým krizí v Sýrii a sousedních zemích. Komise pokračovala v provádění humanitární složky nástroje EU pro uprchlíky v Turecku[10], zejména prostřednictvím Nouzové sociální záchranné sítě[11].

V roce 2019 byl mechanismus civilní ochrany Unie[12] aktivován dvacetkrát v reakci na pohromy uvnitř i vně EU, včetně ničivých lesních požárů v Bolívii, Guatemale, Izraeli a Libanonu.

Provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030

V souladu s Evropským konsensem o rozvoji EU během roku 2019 nadále celosvětově a v přímé spolupráci s partnerskými zeměmi podporovala provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, akčního programu z Addis Abeby o financování rozvoje a Pařížské dohody o změně klimatu.

Zvyšující se nerovnosti, rostoucí hlad, globální oteplování, ztráta biologické rozmanitosti, sociální nepokoje, konflikty a migrace představují zhoršující se trendy a jsou zohledněny v rámci celé Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Summit pro cíle udržitelného rozvoje v roce 2019 posoudil pokrok a zdůraznil potřebu posunu z hlediska cest a rychlosti rozvoje, aby byl dodržen termín stanovený na rok 2030. V rámci summitu bylo přijato společné prohlášení EU-AKT (africké, karibské a tichomořské státy) o provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a cílů udržitelného rozvoje, které znovu potvrzuje závazek vůči Agendě 2030 a vyslovuje se pro posílení spolupráce s cílem urychlit provádění cílů udržitelného rozvoje, aby nikdo nezůstal opomenut.

[6] https://www.eda.europa.eu/what-we-do/our-current-priorities/coordinated-annual-review-on-defence-(card)
[7] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8798-2019-INIT/en/pdf
[8] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/07/10/eu-nato-joint-declaration/
[9] Rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/2315 ze dne 11. prosince 2017, kterým se zřizuje stálá strukturovaná spolupráce a stanoví seznam zúčastněných členských států, Úř. věst. L 331, 14.12.2017, s. 57.
[10] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en
[11] https://ec.europa.eu/echo/essn_en
[12] https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en

Na červencovém politickém fóru OSN na vysoké úrovni v New Yorku představila EU pokrok v plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a cílů udržitelného rozvoje dosažený v Unii a prostřednictvím mezinárodní spolupráce EU. Mezi klíčové iniciativy představené na této akci patřil diskusní dokument EU „Směrem k udržitelné Evropě do roku 2030“[13], monitorovací zpráva Eurostatu o pokroku při plnění cílů udržitelného rozvoje za rok 2019, první společná souhrnná zpráva o Evropském konsensu o rozvoji přijatém v roce 2017 a zpráva EU o soudržnosti politik ve prospěch rozvoje z roku 2019.

Společné programování, společné rámce pro výsledky a společné provádění zvyšují dopad evropských fondů na dosažení cílů udržitelného rozvoje. V průběhu roku 2019 byly poprvé uvedeny společné programové dokumenty ve Středoafrické republice, Hondurasu a Mali a zároveň byla prodloužena strategie evropské rozvojové spolupráce v Kambodži. Do prosince bylo zavedeno 20 společných programových dokumentů.

Činnosti v oblasti budování institucí byly rozšířeny tak, aby měly dosah do zemí, na které se celosvětově vztahují rozvojové politiky EU. Cílem bylo podpořit priority politik EU a pomoci zemím při provádění jejich vnitrostátních rozvojových strategií v souladu s normami EU, a tím přispět k dosažení Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a cílů udržitelného rozvoje.

Celosvětové priority

Na konci roku 2019 předsedkyně nové Evropské komise dále ukotvila cíle udržitelného rozvoje v tvorbě politik a v opatřeních EU, čímž zdůraznila trvalý závazek EU vůči udržitelnosti.

Zelená dohoda

Zelená dohoda pro Evropu[14], která byla představena na konci roku 2019, je nedílnou součástí strategie Komise k provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a cílů udržitelného rozvoje a směřování evropského hospodářství a společnosti k udržitelnosti. **Změna klimatu** je jednou z hlavních výzev, kterým současný svět čelí, prioritou vnější činnosti EU a ústředním tématem Zelené dohody.

V průběhu roku 2019 posílila EU svůj přístup k opatřením v oblasti klimatu prostřednictvím programů, jako je globální aliance pro boj proti změně klimatu +[15], s cílem budovat odolnost vůči změně klimatu v partnerských zemích, zejména v nejméně rozvinutých zemích a malých ostrovních rozvojových státech, přičemž financovala více než 80 projektů.

Místní nástroj pro přizpůsobení se změně klimatu[16] směroval financování opatření v oblasti klimatu k více než 240 místním vládním institucím zastupujícím 6 milionů lidí ve 14 zemích. Na konci roku 2019 byla zahájena zintenzivněná druhá fáze.

Udržitelná energetika je klíčem k řešení změny klimatu a jádrem Zelené dohody. V roce 2019 EU nadále podporovala přístup k udržitelné energii po celém světě, jakož i opatření zaměřená na

[13] https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_cs
[14] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs
[15] https://www.gcca.eu/
[16] https://www.uncdf.org/local/homepage

energetickou účinnost. Evropská rada schválila v prosinci cíl EU stát se do roku 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem.

Přístup k vodě a hygieně je univerzálním lidským právem. V roce 2019 EU nadále podporovala přístup k vodě a hygieně, udržitelné a integrované vodní hospodářství a budování kapacit.

Jordánsko trpí vážným nedostatkem vody. Finanční podpora ve výši 21,5 milionu EUR z regionálního svěřenského fondu EU v reakci na krizi v Sýrii zlepšila služby spojené s dodávkami vody a zpracováním odpadních vod pro více než 1 milion lidí v guvernorátu Irbid.

EU prosazuje **rozvoj ekologického podnikání** v hlavních hodnotových řetězcích a přispívá k financování celosvětového přechodu na oběhové hospodářství. Stěžejní iniciativou EU v této oblasti je iniciativa „PŘEPNĚTE na zelenou“ (SWITCH to Green).

Úbytek biologické rozmanitosti a degradace mnoha ekosystémů je významnou výzvou. Sdělení o „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“ z roku 2019[17] nabízí integrovaný systém pro boj proti odlesňování a znehodnocování lesů.

V roce 2019 Komise obnovila financování Fondu partnerství pro ohrožené ekosystémy – hlavního subjektu pro financování klíčových oblastí biologické rozmanitosti po celém světě.

Aliance pro udržitelný růst

Spolupráce má pro dosažení cílů udržitelného rozvoje zásadní význam. Celosvětové prosperity lze dosáhnout jedině **důstojným zaměstnáním a udržitelným hospodářským růstem** pro všechny. EU v roce 2019 podpořila akce jako „Udržitelné investiční prostředí a program hodnotových řetězců II“ na financování globálních a evropských iniciativ prosazujících klíčové aspekty rozvoje investičního prostředí, obchodu a soukromého sektoru.

Jádrem plánu vnějších investic Komise (EIP) je Evropský fond pro udržitelný rozvoj (EFSD), který kombinuje nový záruční nástroj se dvěma regionálními investičními platformami, investiční platformou pro Afriku a investiční platformou sousedství, a jejichž cílem je podpořit soukromé investice do méně rozvinutých a riskantnějších obchodních prostředí. Fond EFSD do konce roku 2019 mobilizoval přibližně 4,6 miliardy EUR z fondů EU, které by měly generovat investice ve výši 47 miliard EUR.

Na konci roku 2019 byla prostřednictvím nástroje partnerství (PI)[18] v rámci nového partnerství EU-OECD podepsána smlouva ve výši 5,7 milionu EUR na pomoc utváření obchodních modelů pro udržitelný, sociálně inkluzivní a spravedlivější růst.

V průběhu roku 2019 byly ve spolupráci se Skupinou Světové banky vytvořeny dva svěřenské fondy k řešení investičních prostředí vstřícných k podnikání: jeden na pomoc zemím a regionálním hospodářským společenstvím v regionu AKT (12 milionů EUR) a druhý na podporu subsaharské Afriky (10 milionů EUR).

[17] COM(2019) 352 final ze dne 23. července 2019.
[18] https://ec.europa.eu/fpi/what-we-do/partnership-instrument-advancing-eus-core-interests_en

V rámci Východního partnerství poskytlo více než 40 regionálních a dvoustranných programů v rámci iniciativy „EU4Business“ významnou podporu rozvoji malých a středních podniků a doplnilo vnitrostátní plány reforem.

Vymýcení chudoby ve všech jejích rozměrech, vypořádání se s diskriminací a nerovností a cíl nikoho neopomenout jsou středem Evropského konsensu o rozvoji.

Více než polovina světové populace není kryta dávkami sociální ochrany. EU podporuje programy sociální ochrany ve 26 zemích, což představuje celkovou investici ve výši 1 miliardy EUR.

Podle Celosvětové zprávy o potravinových krizích z roku 2019 zažilo v roce 2018 více než 113 milionů lidí napříč 53 zeměmi **akutní hlad** vyžadující naléhavou pomoc. EU spolupracuje s partnery na řešení hladu a podvýživy dětí a matek, mimo jiné prosazováním udržitelného a odolného zemědělství.

Iniciativa „Inovace příznivé pro rozvoj prostřednictvím zemědělského výzkumu“ (DeSIRA) financovaná EU zmobilizovala přibližně 95 milionů EUR na vybudování vnitrostátních, regionálních a globálních inovačních kapacit.

Lidský rozvoj

Dobré zdraví je nezbytným základem udržitelného rozvoje. EU podporuje partnerské země při prosazování přístupu založeného na „zásadě zohlednění otázky zdraví ve všech oblastech politiky“, jehož cílem je udržitelné zlepšování kvality zdravotní péče, pokrytí zdravotní péčí a její cenové dostupnosti a zlepšování systémů zdravotní péče.

Polovina pomoci EU v oblasti zdraví (2,6 miliardy EUR v letech 2014 až 2020) směřuje do globálních iniciativ, jako je Globální fond pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii, Světová aliance pro vakcíny a imunizaci (Vakcínová aliance), Partnerství pro všeobecnou zdravotní péči Světové zdravotnické organizace a Populační fond OSN.

V průběhu roku 2019 Komise přislíbila 550 milionů EUR do Globálního fondu pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii na období 2020–2022.

Vzdělávání má klíčový význam pro formování budoucích generací a je zásadním nástrojem umožňujícím udržitelný růst, kvalitní zaměstnání a rovnost.

EU podporuje vzdělávání v přibližně 100 zemích. Činí tak prostřednictvím partnerství, jako je Globální partnerství pro vzdělávání (GPE) a platforma Education Cannot Wait (Vzdělání nepočká).

Prostřednictvím své podpory partnerství GPE přispěla EU k zápisu 77 milionů dětí do základních škol.

Partnerství v oblasti migrace

EU nadále uplatňovala **vyvážený přístup k migraci**. V roce 2019 dosáhl počet mezinárodních migrantů na celém světě téměř 272 milionů, téměř 70,8 milionu lidí je po celém světě nuceně vysídleno a celosvětová populace uprchlíků činí 25,9 milionu. Většina uprchlíků byla nadále přijímána v rozvíjejících se regionech.

Migrace může také **zvyšovat nerovnost**. EU proto zintenzivnila své úsilí, aby zajistila, že migrace povede k sociálně inkluzivnímu růstu a udržitelnému rozvoji v zemích původu, tranzitu a určení tak, aby z toho měla prospěch všechna společenství. V červnu Komise zveřejnila pracovní dokument

útvarů Komise s názvem „Řešení nerovnosti v partnerských zemích“[19] a v listopadu přijala Rada závěry vyzývající EU a členské státy, aby urychlily své úsilí[20].

V roce 2019 schválil Nouzový svěřenský fond EU pro Afriku dalších 36 programů a 16 „doplňků“ napříč třemi regiony, které pokrývá (Sahel a Čadské jezero, Africký roh a severní Afrika), a to v celkové výši 851 milionů EUR.

Mír a bezpečnost

Hlavním prostředkem, který diplomacie EU využívala v krizových situacích a při svém úsilí o stabilitu, předcházení konfliktům a jejich řešení a budování míru, zůstal po celý rok 2019 nástroj přispívající ke stabilitě a míru. Všech 46 opatření přijatých v reakci na krizi přímo odpovídalo prioritám politik EU a doplnilo činnost misí společné bezpečnostní a obranné politiky.

V roce 2019 bylo využití budování kapacity na podporu bezpečnosti a rozvoje dále posíleno novými akcemi zahájenými v Burkině Faso, Nigeru, Somálsku a Tádžikistánu.

Byla rovněž zahájena globální akce na podporu regionálních výcvikových středisek v západní Africe, východní Africe a na Středním východě za účelem školení vojenských aktérů v oblasti zdraví, odminování a civilní ochrany.

Pokračovala práce na koordinaci mezinárodního úsilí v podmínkách konfliktů a po ukončení konfliktů, jejímž cílem bylo společně s OSN a dalšími mezinárodními organizacemi, zejména Světovou bankou a Africkou rozvojovou bankou, podpořit přístup k financování a vyjádřit silný závazek EU k multilateralismu.

V roce 2019 EU poskytla prostřednictvím nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru první příspěvek do Fondu OSN pro budování míru.

V červenci byl po završení nejrozsáhlejšího úsilí mezinárodní spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti předán zpět ukrajinským orgánům areál černobylské jaderné elektrárny. EU poskytla prostřednictvím svého nástroje pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a technické pomoci 431,6 milionu EUR programu Společenství nezávislých států.

EU nadále prosazovala **právní stát, přístup ke spravedlnosti a posílení kapacit orgánů justice** v partnerských zemích po celém světě.

Lidská práva, demokracie, základní hodnoty

Rok 2019 znamenal závěrečnou fázi provádění **akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii** (2015–2019) na podporu základních lidských práv včetně svobody projevu, shromažďování a sdružování, zákazu diskriminace a práv menšin. V roce 2019 využila EU evropský nástroj pro demokracii a lidská práva k financování přibližně 268 projektů v hodnotě 119,5 milionu EUR.

Na konci roku 2019 byly obnoveny mechanismy EU na ochranu obránců lidských práv na další tři roky.

[19] SWD(2019) 280 final ze dne 16. června 2019.
[20] https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/11/25/addressing-inequality-in-partner-countries-council-adopts-conclusions/

Na pozadí přetrvávajících výzev pro celosvětovou demokracii EU znovu potvrdila svůj **závazek vůči demokratickým procesům** prostřednictvím programů napříč 30 zeměmi v celkové výši 47,2 milionu EUR.

EU vyslala 8 mezinárodních volebních pozorovatelských misí, 6 volebních misí odborníků a 7 následných misí a vytvořila veřejnou databázi doporučení vydaných mezinárodními volebními pozorovatelskými misemi. EU také podpořila místní volební pozorovatele v 11 zemích.

Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen a dívek jsou základními hodnotami EU a její mezinárodní rozvojové politiky. Akční plán EU pro rovnost žen a mužů řeší tři hlavní prioritní oblasti: zajištění fyzické a duševní integrity dívek a žen, prosazování sociálně-ekonomických a kulturních práv žen a dívek a posílení hlasu dívek a žen a jejich účasti na rozhodování.

V roce 2019 pokračovalo provádění iniciativy Spotlight[21], transformačního partnerství EU a OSN, jehož cílem je eliminovat všechny formy násilí na ženách a dívkách po celém světě. Program „Safe and Fair“ (25 milionů EUR) zlepšuje pracovní podmínky migrantek, které se stěhují z 11 zemí Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) do zemí Perského zálivu.

Program „WeEmpower“ s financováním ve výši 22,5 milionu EUR posiluje závazek veřejného a soukromého sektoru k rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen v práci.

EU rovněž zahájila program s financováním ve výši 3,75 milionu EUR k dalšímu posílení regionálních a mezinárodních sítí vnitrostátních institucí pro lidská práva a výzvu k předkládání projektů na ochranu obránců lidských práv leseb, gayů, bisexuálů, transsexuálních nebo intersexuálních osob. Byla také přijata opatření k řešení rostoucích výzev souvisejících se svobodou projevu a svobodou médií. Několik projektů bylo financováno v rámci nástroje technické pomoci „Media4Democracy“.

Technologie a inovace

Příspěvek EU ve výši 200 milionů EUR do nástroje pro rozvoj podniků a inovace v zemích západního Balkánu pomohl aktivovat investice v celkovém objemu 958 milionů EUR na podporu přibližně 4 700 společností, a poskytnout tak více než 2 800 půjček, vytvořit téměř 80 000 pracovních míst a napomoci 36 investicím kapitálového typu.

Konektivita hraje při dosahování cílů udržitelného rozvoje zásadní roli, přičemž klíčovými odvětvími jsou doprava, energetika a digitalizace. Odolná infrastruktura napomáhá udržitelnému růstu podporujícímu začlenění a podporuje inovace.

Nástroj partnerství prosazuje udržitelnou industrializaci v Brazílii a Mexiku za účelem oddělení hospodářského růstu od emisí uhlíku, zejména podporou partnerství mezi EU a místními společnostmi.

Pracovní skupina Aliance mezi Afrikou a Evropou pro digitální ekonomiku, která vznikla v roce 2019, se podílela na Strategii digitální transformace pro Afriku (2020–2030) vydané Africkou unií.

Rostoucí význam vědy, nových technologií a inovací pro udržitelný rozvoj podporující začlenění v regionech AKT byl uznán spuštěním programu s dotací 60 milionů EUR v rámci 11. Evropského rozvojového fondu s cílem posílit inovační ekosystémy a kapacity.

[21] https://www.spotlightinitiative.org/

Celosvětová působnost

EU po celém světě nadále usiluje o snižování chudoby, bojuje proti nerovnostem a podporuje udržitelný rozvoj při současném prosazování demokracie, míru a bezpečnosti.

Afrika

V roce 2019 byla zahájena jednání o obnovení dohody o partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými státy, která by měla nahradit dohodu z Cotonou a přetvořit politické a hospodářské vztahy s těmito partnery.

EU poskytla podporu přechodu k demokracii v Súdánu a pokračovala v intenzivní politické i finanční podpoře přechodu v Etiopii. EU spolu se Světovou bankou a Africkou rozvojovou bankou vedla „Iniciativu Afrického rohu pro regionální integraci a ekonomický rozvoj“ ve spolupráci s Džibutskem, Eritreou, Etiopií, Keňou a Somálskem.

V roce 2019 pokryla EU nouzové humanitární potřeby v sedmi zemích, kterých se týkala krize v Sahelu: Burkině Faso, Mauritánii, Mali, Čadu, Nigeru, Nigérii a Kamerunu. EU vyčlenila na podporu humanitárních intervencí více než 187 milionů EUR (včetně více než 141 milionů EUR pro nejzranitelnější populace v zemích G5).

EU podpořila iniciativu v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v Africe pod vedením Afriky,[22] aby jí umožnila dosáhnout jejího cíle vyrobit do roku 2020 nejméně 10 GW energie z obnovitelných zdrojů. EU má strategický zájem tuto iniciativu podporovat prostřednictvím cílů sladěných se Zelenou dohodou EU, jak byly určeny v partnerství v oblasti ekologické transformace a přístupu k energii zahrnutém do komplexní strategie pro Afriku.

V roce 2019 působily civilní mise společné bezpečnostní a obranné politiky v Libyi, Mali, Nigeru a Somálsku, přičemž ve Středoafrické republice byla zřízena nová mise za účelem podpory reformy bezpečnostních sil a jejich postupného nasazování po celé zemi.

Klíčová iniciativa politiky, aliance mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost, zaznamenala značný pokrok, přičemž EU podporovala investice a snižovala jejich rizika prostřednictvím plánu vnějších investic (EIP). EU rovněž napomohla strukturovanému dialogu veřejného a soukromého sektoru ve 32 afrických zemích v rámci platformy EIP pro udržitelné podnikání pro Afriku.

EU prostřednictvím nástroje partnerství nadále plní hospodářský, obchodní a investiční rozměr svého strategického partnerství s Jihoafrickou republikou s důrazem na provádění dohody o hospodářském partnerství mezi EU a Jihoafrickým společenstvím pro rozvoj, Pařížské dohody a záležitostí WTO.

Asie, Střední Asie a Tichomoří

V prosinci se v Madridu konalo setkání ministrů zahraničí Asie a Evropy, které se zaměřilo na sdílené hodnoty a společné výzvy, zejména efektivní multilateralismus založený na pravidlech.

[22] http://www.arei.org/

V lednu se zasedání ministrů ASEAN-EU v zásadě dohodlo, že své vztahy povýší na strategické partnerství, a v červnu podepsala Rada EU s Vietnamem dohodu o volném obchodu a dohodu o ochraně investic[23], po nichž v říjnu následovala rámcová dohoda o účasti.

V dubnu Rada prodloužila o další rok omezující opatření vůči Myanmaru, včetně cílených omezujících opatření vůči jednotlivcům**.**

„Zodpovědné dodavatelské řetězce v Asii“ je společná iniciativa financovaná 9,5 milionu EUR z nástroje partnerství, která usiluje o zlepšení v oblasti dodržování lidských práv, pracovních a environmentálních standardů v podnicích s dodavatelskými řetězci v Číně, Japonsku, Myanmaru, na Filipínách, v Thajsku a ve Vietnamu.

V průběhu roku 2019 se nástroj přispívající ke stabilitě a míru zaměřil na řešení projevů nenávisti a na prevenci násilného extremismu v celém regionu. Po velikonočních bombových útocích na Šrí Lance byl nástroj přispívající ke stabilitě a míru rychle mobilizován s cílem posílit boj proti terorismu a předcházet násilnému extremismu na Šrí Lance a Maledivách.

Region zemí procesu rozšíření

Komise nadále podporovala země procesu rozšíření s cílem zlepšit jejich připravenost na vstup do EU a prosazovat regionální spolupráci na západním Balkáně a spolupráci s EU. Každoroční balíček týkající se rozšíření byl přijat 29. května. Komise vzhledem k dalšímu pokroku, kterého dosáhla Albánská republika a Republika Severní Makedonie, nadále trvala na svém doporučení zahájit přístupová jednání. V říjnu se Evropská rada rozhodla vrátit k otázce rozšíření před příštím summitem EU a zemí západního Balkánu. Jednání byla oficiálně zahájena v březnu 2020.

EU poskytla v rámci nástroje předvstupní pomoci 880,7 milionu EUR na 39 projektů v oblasti dopravy a energetické konektivity. Tyto projekty by měly aktivovat investice ve výši přes 3,2 miliardy EUR.

V květnu vydala Komise své stanovisko k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v EU[24] s poukazem na to, že jednání o přistoupení by měla začít, jakmile Bosna a Hercegovina dosáhne správného souladu s kritérii pro členství. Rada v prosinci přijala závěry[25] o stanovisku Komise, které uvítala.

V souvislosti s Tureckem Rada v listopadu zavedla omezující opatření kvůli neoprávněným vrtným činnostem Turecka ve východním Středomoří[26] a rozhodla se omezit dvoustrannou pomoc v rámci nástroje předvstupní pomoci a snížit úvěry poskytované Evropskou investiční bankou. EU nadále podporovala občanskou společnost a mezilidské kontakty, přičemž pokračovala spolupráce při poskytování podpory uprchlíkům ze Sýrie a řízení migrace. Provozní rozpočet nástroje pro uprchlíky v Turecku byl v plné míře přidělen do konce roku 2019.

[23] Následně v únoru 2020 proběhla ratifikace Evropským parlamentem a dohoda o volném obchodu vstoupila v platnost dne 1. srpna 2020.
[24] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/COUNTRY_19_2778
[25] https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/12/10/council-conclusions-on-commission-opinion-on-bosnia-and-herzegovina-s-application-for-membership-of-the-european-union/
[26] https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/11/11/turkey-s-illegal-drilling-activities-in-the-eastern-mediterranean-council-adopts-framework-for-sanctions/

Evropské sousedství

V roce 2019 EU pokračovala v provádění své revidované evropské politiky sousedství, přičemž mobilizovala významnou podporu pro své čtyři priority s pozměněným zaměřením[27] a v plné míře začlenila zásady diferenciace, sdílené odpovědnosti a motivačního přístupu.

Pokud jde o východní sousedství, provádění jeho „20 cílů pro rok 2020“ značně pokročilo, zejména v oblastech hospodářství, konektivity, mezilidských kontaktů a řádné správy věcí veřejných.

V roce 2019 oslavilo Východní partnerství své 10. výročí akcí na vysoké úrovni, která vyzvedla významné úspěchy dosažené v procesu oživení ekonomik a obchodu, energetické účinnosti, role občanské společnosti a liberalizace vízového režimu. Do komplexního projednávání budoucnosti Východního partnerství, které bylo zahájeno v roce 2019,[28] se zapojila široká škála zainteresovaných stran prostřednictvím více než 200 příspěvků.

Tím že byla v roce 2019 dokončena jednání o zjednodušení vízového režimu a také o dohodě o zpětném přebírání osob v případě Běloruska, mohou nyní i všechny ostatní země Východního partnerství využívat výhodu snadnějšího cestování do EU.

EU v reakci na konflikt na východě Ukrajiny nadále poskytovala humanitární podporu a pomoc pro stabilizaci a urychlenou obnovu. Kromě toho EU mobilizovala a nasadila zvláštní podporu pro oblast Azovského moře.

Pakt starostů a primátorů, který je iniciativou EU, pomáhá téměř 400 obcím v zemích Východního partnerství plnit jejich závazky v oblasti udržitelné energetiky a klimatu.

V oblasti jižního sousedství zůstávalo po celý rok 2019 prioritou zmírňování dopadů vleklé syrské krize. Třetí bruselská konference o podpoře budoucnosti Sýrie a okolního regionu, která se konala v dubnu, znovu potvrdila zapojení EU.

V červnu bylo přijato společné politické prohlášení s Marokem a akční plán EU-Maroko a jednotný rámec podpory byly prodlouženy do konce roku 2020. V lednu byly prodlouženy akční plány EU-Izrael a EU-Palestinská samospráva o období dalších tří let.

EU podpořila zářijové prezidentské a říjnové parlamentní volby v Tunisku, které dále upevnily přechod země k demokracii, a pokračovala v podpoře přechodu Libye k vnitrostátní stabilitě a bezpečnosti, a to navzdory bezpečnostní situaci v zemi.

Mise společné bezpečnostní a obranné politiky prováděly činnost na Ukrajině, v Kosovu* a Gruzii.

Latinská Amerika a Karibik

V dubnu přijala EU novou strategii vůči Latinské Americe a Karibiku – „Evropská unie, Latinská Amerika a Karibik: spojenými silami ke společné budoucnosti“[29], která je založena na partnerství v oblasti prosperity, demokracie, odolnosti a účinné globální správy.

[27] Prioritními oblastmi evropské politiky sousedství jsou řádná správa věcí veřejných, demokracie, lidská práva a právní stát; hospodářský rozvoj pro stabilizaci; bezpečnost a migrace a mobilita;
[28] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/european-union-opens-structured-consultation-future-eastern-partnership_en
[29] JOIN(2019) 6 final ze dne 16. dubna 2019

Bylo dosaženo pokroku při uskutečňování partnerství EU v Latinské Americe a Karibiku prostřednictvím politických a obchodních dohod. V červenci bylo v zásadě dosaženo dohody, pokud jde o obchodní část Dohody o přidružení mezi EU a sdružením Mercosur (Argentina, Brazílie, Paraguay a Uruguay). Byla dokončena jednání s Mexikem o modernizované globální dohodě s výjimkou seznamu pravidel týkajících se veřejných zadavatelů na nižší než centrální úrovni.

Akce nástroje partnerství zahrnovaly projekt na posílení ochrany duševního vlastnictví v regionu v souladu s WTO a příslušnými dohodami EU o volném obchodu. Projekt ve výši 9,5 milionu EUR podporuje odpovědnou obchodní praxi v Argentině, Brazílii, Chile, Kolumbii, Kostarice, Ekvádoru, Mexiku, Panamě a Peru.

Vleklá politická a humanitární krize ve Venezuele měla podstatný dopad na celý region, zejména kvůli bezprecedentním migračním tokům. EU s ohledem na pokračující zhoršování situace v oblasti demokracie, právního státu a lidských práv zvýšila tlak na režim prostřednictvím cílených omezujících opatření, přičemž zároveň posílila pomoc obyvatelstvu a venezuelským migrantům.

V průběhu roku 2019 EU nadále podporovala provádění mírové dohody v Kolumbii, včetně poskytování podpory Komisi pro pravdu, soužití a zabránění opakování minulosti.

V Mexiku nástroj přispívající ke stabilitě a míru podporoval společenství podél severní hranice s cílem pomáhat žadatelům o azyl a uprchlíkům zlepšením přístupu k veřejným službám.

EU a Tichomořská aliance podepsaly v září společné prohlášení o dalším posílení spolupráce a dialogu.

Oblast Blízkého východu a Perského zálivu

Nástroj partnerství dosáhl v úzké spolupráci s Evropskou službou pro vnější činnost, delegacemi EU a útvary Komise významných úspěchů v regionu Perského zálivu, a to v oblastech, jako jsou technologie pro čistou energii, energetická účinnost, změna klimatu a ekonomická diverzifikace. Většina projektů se týká šesti zemí Rady pro spolupráci v Zálivu (GCC) a zahrnuje expertní síť EU-GCC v oblasti čistých energií, dialog mezi EU a GCC o hospodářské diverzifikaci, iniciativu EU Policy and Outreach Partnership a projekt přípravy regionálního systému radiologické výstrahy a výměny dat.

V Iráku EU nadále pracovala na stabilizaci, obnově po ukončení konfliktu, odpovědnosti a inkluzivním procesu usmíření. Nástroj přispívající ke stabilitě a míru podpořil OSN při digitalizaci důkazů o zločinech spáchaných Islámským státem a pomohl zlepšit správu hranic na irácko-jordánské hranici.

V Jemenu EU nadále podporuje stabilizační úsilí a mírový proces. V reakci na Stockholmskou dohodu z konce roku 2018 byla poskytnuta podpora úsilí o zprostředkování, fondu OSN pro budování míru a konkrétním iniciativám, jako je dohoda o přístavu v Hudajdá.

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.